

Sanskrit (60 Marks)

शिक्षादान पद्धतिः

UNIT- 1 : Learning Sanskrit संस्कृतशिक्षणम् [10]

- संस्कृतशिक्षणस्य सामौन्यम् उद्देश्यं महत्त्वं च
- माध्यमिकस्तरे संस्कृत शिक्षायाः महत्त्वम्
- संस्कृतशिक्षायाः मुगमं कौशलम्
- श्रवणम् पाठनम्, वाचनम्, पठनकौशलम् लेखनकौशलम्

UNIT- 2 : भाषाप्रशिक्ष [10]

- व्याकरणानुवाद पद्धति : (Formal Grammar, Functional Grammar)
- प्रत्यक्षपद्धतिः (Preparation, Presentation, Comparison, Assimatation, (Directmethod) Application)
- परोक्षपद्धति : (Indirect Method) - अन्वय पद्धति Teaching Poetry,
- आरोह पद्धति : अस्या पद्धतेः गुजाः दोषाः च

Indirective Method - From Example to approach the sutra method in grammar.

- अवरोह पद्धति : (deductive method) Interpretation of the sutra and justification through the examples.

UNIT- 3 : भाषासाहित्यशिक्षण पद्धति : [10]

Method of assessment learning sanskrit language and literature.

गद्य-पद्य प्रशिक्षण परीक्षण योजना

Planning of assessment of teaching prose and poetry.

परीक्षजस्य योजना साफल्यं च परीक्षणस्य अवान्तर साधनानि

श्रवणम्, भाषणम् पठनम्, वाचनम्, लेखनम्

Group-B (CONTENT)

UNIT- 4 : Elements of Sanskrit Language

संस्कृतभाषायाः मौलिकं ज्ञानम्

[10]

शिक्षादान पद्धतिः

UNIT- 1 : Learning Sanskrit संस्कृतशिक्षणम् [10]

- संस्कृतशिक्षणस्य सामौन्यम् उद्देश्यं महत्त्वं च
- माध्यमिकस्तरे संस्कृत शिक्षायाः महत्त्वम्
- संस्कृतशिक्षायाः मुगमं कौशलम्
- श्रवणम् पाठनम्, वाचनम्, पठनकौशलम् लेखनकौशलम्

UNIT- 2 : भाषाप्रशिक्ष [10]

- व्याकरणानुवाद पद्धति : (Formal Grammar, Functional Grammar)
- प्रत्यक्षपद्धतिः (Preparation, Presentation, Comparison, Assimilation, (Directmethod) Application)
- परोक्षपद्धति : (Indirect Method) - अन्वय पद्धति Teaching Poetry,
- आरोह पद्धति : अस्या पद्धतेः गुणाः दोषाः च

Indirective Method - From Example to approach the sutra method in grammar.

- अवरोह पद्धति : (deductive method) Interpretation of the sutra and justification through the examples.

UNIT- 3 : भाषासाहित्यशिक्षण पद्धति : [10]

Method of assessment learning sanskrit language and literature.

गद्य-पद्य प्रशिक्षण परीक्षण योजना

Planning of assessment of teaching prose and poetry.

परीक्षजस्य योजना साफल्यं च परीक्षणस्य अवान्तर साधनानि

श्रवणम्, भाषणम् पठनम्, वाचनम्, लेखनम्

Group-B (CONTENT)

UNIT- 4 : Elements of Sanskrit Language

संस्कृतभाषायाः मौलिकं ज्ञानम्

[10]

(अदृष्ट सन्दर्भगिता: प्रश्नाः (Comprehensiment to unseen passage)

One Passage from Prose (within 150 words)

गद्यभागस्य एकः सन्दर्भः (१५० शब्दमध्ये)

पञ्चतन्त्रतः हितोपदेशतः (From Panchatantra and Hitopadesha)

One verse from Purvamegha or Abhijnuna sakuntalam

Word meaning, Sandhi, Karaka Vibhukti Samasa, Prakriti Pratyaya.

UNIT- 5 : Language Item, भाषागता विषयाः

[10]

Parts of Speech - भाषा विभाग

शब्दरूपम्, धातुरूपम्, विशेषणम्, सर्वनाम, संख्यावाचक विशेषणम्

शब्दरूपम् - बालक, फल, लता, मुनि, पति, मति, वारि, नदी, भानु, धेनु, मधु, वधू, पितृ, मातृ, गो, गुणिन् राजन्, गच्छत्

विशेषण सर्वनाम - सर्व, तद्, यद्, किम्, इदम्, अस्मद्, युष्मद्

संख्यावाचक - एक, द्वित्रि, चतुर, पञ्च, षड्

पूरणवाचक - प्रथम, द्वितीय इत्यादि

शब्द निर्माणम् - उपसर्गः, कृदन्तः स्त्रीप्रत्ययः

शब्दज्ञानम् - व्याकरणगताः पारिभाषिकाः शब्दाः

सन्धिः, णत्वविधिः, षत्वविधिः

शब्दरूपधातुरूपगतवर्णशुद्धि :

Unit - 6 : Contributions of famous poet and authors to Sanskrit literature [10]
(Prose, Poetry, Drama and composition.

Bhasa, Kalidas, Bhababiti, Dandin : Banabhatta

Bhartrihari - Jayadev Trivikrambhatta Sriharsa

Bibliography - सहायकग्रन्थ सूची

- संस्कृत वल्लरी, BSE, Odisha, Cuttack
- संस्कृत साहित्यमञ्जरी, BSE, Odisha, Cuttack
- संस्कृत व्याकरणशास्त्र प्रदीपः, BSE, Odisha, Cuttack
- संस्कृत व्याकरणशास्त्र प्रदीपः, BSE, Odisha, Cuttack
- व्याकरणशास्त्र प्रदीप - Odia Text Book Bureau, Odisha, BBSR.
- संस्कृत भाषा शिष्याः ३ शिष्यादान, BSE, Odisha, Cuttack
- +2 ३ +3 १०५ पृष्ठक ।

Distribution of Marks

अङ्क विभाजनम्

Questions of multiple choice

Unit - I :	Learning Sanskrit, संस्कृत शिक्षणम् संस्कृतभाषायाः उत्पत्तिः, श्रेणीविभागः, विश्वभाषां प्रति संस्कृतस्य दानम्, भारतवर्षे संस्कृत भाषाशिक्षा, ओडिशाप्रान्ते संस्कृतशिक्षा विदेशे संस्कृतशिक्षा, कौशलम् ।	1 x 10 = 10
Unit - II :	भाषाप्रशिक्षणम्	1 x 10 = 10
Unit - III :	भाषासाहित्यशिक्षणपरीक्षणपद्धतिः	1 x 10 = 10
Unit - IV :	Comprehension - सन्दर्भगताः प्रश्नाः	1 x 10 = 10
Unit - V :	Language Items - भाषागताः विषया	1 x 10 = 10
Unit - VI :	Contribution of famous Poets & authors संस्कृतकवीनां दानम्	1 x 10 = 10
		TOTAL = 60

-0-